

کۆتایی خامنەیی و ئایندەیی ئێـران و ناوچەکە... عوسمانی حاجی مارف

ئەو کۆسەیی کە بە ماوەی ۳۶ ساڵ حوکمەانی کۆماری ئیسلامی کردبوو، دواى کوژرانی لەگەڵ یەردومانەکانی ئێـمیکا و ئیسرائیل، تیشکی دووبەرکێکی قووی لە ئێـراندا نیشاندە، بەرپرێکی شین و ماتەمینیان بە کۆتایی خامنەیی گەڕا، بەرپرێکی تر بە شایى و ئاھەنگ پەشوازیان لە مەرگی کرد.

کاتێک لە ٢٨/٢ شەممە کوشتنی خامنەیی لەگەڵ یەندرا، گەرتە فیدیەییەکان لە تاران و قەرەباغەکیان دەخستە سەر شاشە تەلەفیزیۆنیەکانیان کە لە گەڕەکاندا بەشەکی زەریان بە جلوبەرگی شۆ و دەرگەیان، بەبەم لە فیدیەیی سەشیال میدیادا ئێـو بەـواوکرایەو کە کۆسەنی دیکە بە دەرەشی و ئەوێـشاندنی سەرپەشەکانیان دەرەکەوتن.

دەسەڵاتی خامنەیی بەدرەزایی دێیان ساڵ وەبەرەووی شەپەلی نائارامی بەتەو، لەوانە ناڕەزایەتیەکانی خۆـئەندکاران لە ساڵانی ۱۹۹۹ و ۲۰۰۲، لە ساڵی ۲۰۰۹ و ناڕەزایەتیەکانی "ژن، ژیان، ئازادی" ساڵی ۲۰۲۲ کە دواى مردنی مەھسا ئەمینى لە دەرەستەسەربونی لە بنکەییکی پەلیسدا سەرپەشەدا.

خامنەیی کە دێیان ساڵە ژانە و هەموو ساتێک وەک نمونەیی گەورەترین زەم لە دنیا، ژيانى خۆکێ ئێـرانی بە بارمتە گرتبوو، ئەم کوشتنەیی گەڵی نەدا وەک تاوانبارکێ دژی ئینسانی لەلایەن خۆکێ و دادگایی بکەرەت،

هەرەشەکانی ئێـمیکا و ئیسرائیل، بە مەبەستی سیاسی خێیان و گەڕەینی هاوسەنگی هەز نیشانەى موشەکەکانیان وە لە خامنەیی کرد، بەبەم بەجیا لە دوو بەرەى ماتەمینى و بەرەى ئاھەنگ گەڕەان، کوشتنەکەى بەم شەوێـ گەژاوەکێ جێپەڵەتیکیشی دروست کرد، کە بە خەرایى لە بازارەکاندا ئەنگدانەو کەى دەرکەوت. لەهەمانکاتدا شەڕەکەى لە ناوچەکەدا بەرەو فرووانی برد، تاران بە یەردومانەکردنی شارەکانی کەنداو تەتەى کردەو، هاوکات هەڵە ئاسمانیەکان گەشتەکانیان ئەگرت و کەشتیە نەوتەگەرەکان ترانزەتیان لە گەڵی گەرووی هورمزەو ئەگیرا، کە یەکەکە لە رەوێـ ئاویە گەڕەکانی گواستنەوێـ وزە لە جیهاندا، کەشوەهەوایەکی تەواو جەنگی مەترسیدار سایی بەسەر

ناوچەکەدا کەشاو کەتاییدەکە نادیار!

وێزارێتی دەرۆکی ۆسیا هەشداریدا لێوی داخستنی گەرووی هورمز بۆووی کەشتیوانیدا، ئێنگە بێتە هەی پێککەوتنی بۆرفراوان بۆ بازارێکانی نۆت و غازێ جیهانی، لێکاتێکدا گەژێ سەربازێکان لێ ناوچەکە بۆو هەشکشانێ زیاتر، خەریکە گواستنۆکی کەشتیوانی لێگەیی یەکەک لێ چارەنوسسازترین ۆۆۆوی ئاوی و وزێ جیهانۆو پێک دێخەت و دێخی ئابوری ناوچەکە دەرگیر بۆ قەیرانێکی سەخت دێکات، کە جگە لێوی ئێم شۆۆ دێخێکی تێواو نالەبار و تراژیدی بۆ خۆکی ناوچەکە خولقاندووە، لێ هەمانکاتدا قەیرانی ئابوریش کاریگەری مەترسیدار لێسەر بژۆوی خۆکی ناوچەکە زیاد دێکات.

نزیکی یەک لێسەر پێنجی دابینکردنی نۆتی جیهان بۆو گەرووێدا تەدەپەت، کە هەناردەکردنی گەورە لێ سعودیە، ئیماراتی یێکگرتووی عەرەبی، عراق، کویت و قەتەرۆو دێگرتەو، ئێمە جگە لێ ناردنی غازێ سروشتی شل. هەر جەرێ پێچانێکی ترانزێت فشارێکی بۆرچاو دێخات سەر بازارێ نەودۆو تێکان.

لێلایێکی ترۆو لێبۆرچاوگرتنی ئێوی تاران هاوبەشێکی سەرکێ بۆ مەسکە لێ پرسە ناوچەییەکاندا، بۆم نام نەبوونی وۆم نامێکی بۆهەزی ۆوسیای لێبۆرامبەر سیاسەتێکانی ئێمەریکا، ئاماژێ بۆوی کە خواستی کریملن، دوورکەوتنۆو یێ لێ ۆووبۆو بوونۆوی ۆاستۆوخ لێ بۆرامبەر واشنتۆن و ئێم شۆۆی بۆرامبەر بۆ ئێران. روسیای ئێو باش درک دێکات کە دێخالێتی ۆاستۆوخ لێم شۆۆدا بۆ قازانجی نابێت.

مەترسیی سەرئایێ لێ نادۆنیایی ئایندێی حوکمەانی لێ ئێراندا لێوی چی بۆسەر دێت و چی ۆوئەدات و چێ مانۆوێ ۆی ناوێندبونی ئێران دێپارێزێت؟ مەسەلێیێکی واقعی. بۆ لێبۆرچاوگرتنی ئاۆۆزی پێکھاتێی سیستەمی سیاسی، دێسەتاتێ سوپای پاسدارانی ئێران و سروشتی بنکە ئایدیەلێژێکێ، هەرچێندە تائێستا خێ ۆاگرتووە، بۆم ۆۆۆۆوی سیاسی و ئابووریێکێ قورس بوو و ئێمکاناتی سەربازی دابەزیو، پێشبینی دێکرت ئێران بۆو ئێگەری پارچە پارچە بوون ببات.

کەماری ئیسلامی وێک گەشەگیرترین وێاتی جیهان هاتە ناو ئێم شۆۆو، هیچ هاوێیمانێکی نەبوو کە ۆاستۆوخ پشتیوانی بکات و هاوێیمانی بێت. پاشان سەرکردەکانی بۆ هەرشکردنێ سەر وێاتانی ناوچەکە دێخکەیان خراپتر کردو ئێو حکومەتانێ بۆلایێنیان هێبژاردبوو، کردە نێیارێک کە خێیان لێ دژی ئێران ۆکخست.

ئێگەری زیادبونی مەترسیەکان لێ سەر تێواوی ۆۆهەتاتێ ناوۆۆاست هەست پێدێکرت، کە ئێنگە بازارێکان بۆ پشتبەستن بۆ گریمانێ "شەکی ئێم" لێ ئێران نرخێ سەرۆت و سامانێکان دووبارە

دابل ژوند، ژهښتې ناوې است بر و دځکې سیاسي ناجگیر و
ثاوتر بر، ئډگر ئران نامادی ب دانوستان نشان دات،
دواتر ب ئډگری دمانی ئران ئم ش ګ تایی ب.

تیرکردنی خامنۍ، نوښت‌رایۍ تی بووم لړزۍ کی سیاسی ب وښ
دکات، ک دتوانه ئران بخات قناغۍ کی تر ل دانتښت و
پکها تی هاوسنګی دسښتې سیاسي و و دووبارۍ حیسابکردن و
دورو ئول ویتۍ هز ناوچۍ یی کانه و، بی دمانی ئران حتمی
نیی، بام چتر ل پرسیارۍ کی ناوښتن د رناچت و ناینده کی
ناوښتن و دځکې پچید ب ئران و ناوچۍ د بخت.

لم چوارچو وید دا ئو گریمانۍ دتت ئراو ک شوی بر د وام ل
لژیکی ګری سربازی تدپښت و ل نامانجۍ کی ستراتیژی
فراوانتر نریک دت و، ئویش لاوازدنی ئم و ګ تان
وو خاندنی ژمیش لک ویت و.

ئم م لم ش ګ دا تنها زنجیرۍ ل لاند نیی، بکو
ووب ووبوون و یی کی ئاشکرای ک تا دت ش ګ فراوانتر دت،
ل ګ هر پچاندکی ئاستی هاوسنګی هز ل کندا و ژهښتې
ناوښتدا، ئو پرسیارۍ چار نووسساز دمنښت و، ک ئیا
دامود زګاګانی ئم دتوان ی کگرتوبن و بر د وام بن، یان
ه و شاندن و یان دت پدکات؟

مملاندی فراکسیۍ نګانی ناو سوپای پاسداران و وت ئاینی کان
لسر فرم و دسښتې کانی سرکردایۍ تی دها توو، د رنجام کۍ
ناسۍ قامگیری سیاسی و ئمنی سنووردار، ک دتوانت ب ماو یی کی
کاتی نفوزی ناوچۍ یی لاواز بکات ب دمانی دت، ل و کات دا
ئډگری ئو ه ی ئارایشۍ کی تر ل ناو ه مان ژمدا کڅن و،
چونک هیچ ئلت رن تیفک ل د روی دسښتې ئستا، ناتوانت
سۍ قامگیری ل ئراندا اګر.

بکورتی، ل ه موو حاتت کدا ئران دډګر ت و ئرانی س رد می
خومۍ یی و خامنۍ نامنت، ک هر ل ئستاو چووت قناغۍ کی
نو و، پرسیارۍ پناسۍ کری ئو قناغۍ ئو یی، ک شوۍ نی
ب رایۍ تی دگرت و؟ داینامیکی چ هزک زا دت؟ وو خانی
ئم ئډگر ګ، بتایبۍ تی ل در ژ ماو دا و ل ه مان کاتدا
ل ووی تی و واقعۍ و مان وشی مانای نابت، ئم ش ئو دځ
ثا ز یی ناینده ئرانی ب ل ل راگرتوو.

شایانی باسۍ قناغۍ دها توو ل ه و یی ئمریکادا ګر ب
سربګر ت، چار نوی ئران ل چوارچو و ی بازنۍ کانی پکها تی ر ژم
و دسښتې ئستادا یی کلایۍ دکات و، واتۍ پش هر د ور و
دخالۍ کی خکی و ناوخی، ئمریکا دسښتې کی ملکۍ چی خی ل

په کله تېره سوپای پاسداران دادم زرښت. بېام پېموایه گره رهره کار و درزکې قووه ناوځي لې ئېراندا بې ئاراستې گډېاني ژم و لې دسټاتدا رووبدات، واقعيتي کاريگري دځي شهواو ئاژاو و ناجېگري ئېران دتوانت نهڅښي تهواوي ژهټټاتي ناوټ است بکښت دځکې ترو و شکستي سياسي ئمريکا بسلمښت.

خامنډي ټي و بې کتايي ژيان گډيشت، بېام سډان تاوانبار و دوژمني ئازادي و يکساني و ئينساندښتي کې نهڅښ داټي شېني نوان ئمريکا و ئيسرائيل و ئېران، يان دويران لېم شټټ دا هې و سودمډ دډبن لېم شټټ، جارکې ترو لې چوارچېو و شهوازيکي تردا زوېم و سټېم و ياري بې ژيانې ځکې زياتر بېرجښت دځکې نهو.

څښکې ځکې لې ئېران بې کوشتني خامنډي و سږکردکاني دیکېي ژم، مافي کاردانو وې خواستي چندين ساټيانه و لې شوېني ځيداي، بېام ئم کوشتن کې لېلاين تښتېک لې چټ و ئينسانکوژ و تاوانباراني جېنگوه ئنجامدراو، نابېتې سږرکېوتن بې ځکېي ئېران، نابېتې دياریکردني ئايندېک بې بديهټناني خواست و ئارزوکاني ځکې بې دابينکردني ئاسايش و ئازادي و يکساني و څښگوزراني، تاوانکاني بکوژاني ځکېي ئفغانستان، عراق، سوريا، فېلستين و ئېران کې هاوتاي دسټاتداراني تاوانباران لې ئېران، ئستا پاټواني ئم شټټ وېرانکېرن و بېئيرادکردني ځکې توندتر دځکې نهو.

ئوې ترامپ و ناتانياهو ئو گروپانې کې داوا لې ځکې دځکېن، لېژر بېردوماني بېوستاندا بېژنډ سږر شقامکان، بې ئاشکرا هاوئا هېنگي ځيان بې دوژمني تي و نابېرپرسياريتي بېرامبېر بې ژيان و ئمني تي ځکې دسلمښن، ځکې دځکېن قورباني و سوتېمېني بې ئامانجکانيان.

ئم شټټ جگې لې دږئنجام وېرانکېرکاني و ئو زېر و زېنگې قورسې مرېيانې کې بېسږر ځکېي ئېران و ناوچکېدا دسېپنرېت، لې بږدواميدا، هېموو ژهټټاتي ناوټ است دځاتې قېناغکې خوښاوي پرکارساتو، ځکېي ئېران لې ځباتي ئازاديخوازانې ځيان لې دژي کماري ئيسلامي لې خراپترين بارودځي مومکين دادنه.

پېويستې لې سږرانسېري جيهان لې دژي ئم شټټ وېرانکېر و بې کتايهټناني راوېستين.

عوسمانې حاجي مارف